

Utsatthet och förändring

Hur känns det när ens begär möter homofobi, rasism och kolonialt förtryck? Erfarenheterna hos unga queers, som dessutom tillhör ännu en minoritet, bearbetas i den tredelade scenkonstföreställningen Vahák. Med helande dramaturgi vill skaparna inge hopp och kraft till förändring.

En föreställning om unga queers berör alla. Det är upphovspersonerna till scenkonstverket Vahák övertygade om.

Vahák betder våld och här handlar det inte om en föreställning för majoritetssamhället utan om och för minoriteter som ständigt utsätts för detta.

- Potentiellt kan unga queers vara alla och det är viktigt att göra en föreställning med dem i centrum eftersom de befinner sig i en särskilt utsatt situation, säger manusförfattaren och regissören Nasim Aghili, med tillägget att även de som inte identifierar sig som queer kommer att känna igen sig. Genom intervjuer, möten och omfattande research har erfarenheter från unga queerpersoner i Sverige, Sápmi och världen samlats in. Detta tillsammans med det konstnärliga teamets egna erfarenheter ligger till grund för föreställningen.

- Människor med dubbla minoriteter har mycket gemensamt och vi vill visa på likheterna och att vi kan skapa en bättre framtid tillsammans, säger Nasim Aghili.

Det var i höstas som Ögonblicksteatern tog kontakt med Nasim Aghili som tillsammans med Björn Karlsson (scenisk gestaltning) och Karin Dreijer (musik) är i full färd med att skapa verket som har sin premiär den 6 juni i Umeå.

Nasim och Björn har jobbat ihop tidigare, bland annat med föreställningen Marken brinner som väckte stor uppmärksamhet i fjol när den lades ner efter flera turbulenta föreställningar i Linköping.

- Vi ville skapa ett antirasistiskt rum men i stället manifesterades rasism i rummet genom publikens reaktioner. Till sist blev det ohållbart både för skådespelarna och publiken.

Reaktionerna var inget de hade planerat och hur Vahák kommer att mottas vet de inte.

- Men det blir alltid uppståndelse när en kritiserar makten. Att prata om kolonial makt ingår inte i den svenska självbilden, säger regissören.

Hon pratar om att unga tvångsheterosexuelliseras i dag, det vill säga att föreställningen om oss människor tar sin utgångspunkt i att alla har en stabil könsidentitet och att den tillhörigheten är heterosexuell.

Att i det läget bryta emot normen är tufft och ännu tuffare om man tillhör ytterligare en minoritet.

- En riskerar att förlora mycket mer när familjen och/eller gruppen utgör en särskild trygghet som den kan göra när en utsätts för kolonialt våld och rasism, säger Nasim Aghili, själv med erfarenhet av dubbelt minoritetsskap.

Nasim Aghili uttrycker sig ofta drastiskt och generellt. Att ingen vill kännas vid vår koloniala historia ändrar hon till många och att ingen queer kan visa sin kärlek öppet stämmer inte riktigt heller.

Men det är en villfarelse att tro vi är så medvetna, menar hon.

- Jag undrar vem som egentligen tjänar på att vi skulle vara bättre än andra när det uppenbarligen finns många som mår dåligt. Det är anledning nog att göra någonting bättre.

Med sin helande dramatik vill Nasim Aghili inte fastna i våldet utan i stället lyfta sin publik.

Föreställningen Vahák utspelar sig i tre olika scenrum som publiken rör sig mellan. Den första delen är digital och berör den svenska koloniala historien i relation till ursprungsbefolkningen samerna.

Andra delen är en poetisk skildring, med text och musik, om de olika identiteternas möte och en skildring av våld och upptäckten av sexualiteten.

Nasim Aghili och Karin Dreijer, medlem i gruppen The Knife, jobbar tillsammans med kompositionen medan bildkonstnären Björn Karlsson arbetar med den rumsliga gestaltningen bortom det traditionella där publiken ska ingå som en del av det som pågår.

Men föreställningen slutar inte där utan verkets tredje del tar sin plats utanför teatern, i motståndets rum, som är av mer aktivistisk karaktär.

- Ingen kommer att utsättas för någonting ofrivilligt utan vi vill förmedla ett hopp om att det kan bli bättre, och att vi tillsammans med publiken kan organisera oss och skapa ett motstånd för en förändring.

Publicerad 2015-03-05 21:00:42
av Karin Bernspång